

HÜSEYN KELHOR

MEA akademik Z.M.Bünyadov adına Şərqsünaslıq İnstitutunun dissertantı

E-mail: hoseinkalhor52@gmail.com

İRANIN NÜVƏ PROBLEMI VƏ RUSIYANIN MARAQLARI*Açar sözlər:* İranın nüvə problemi, Rusiyanın maraqları, xarici siyasət*Ключевые слова:* Ядерная проблема Ирана, интересы России, Внешняя политика*Keywords:* Iran's Nuclear Issue, Russia's Interests, Foreign Policy

Rusiyanın İranın nüvə məsələsinə yanaşmasını dərk etmək üçün İranın həmin ölkənin xarici siyasətində yerini və çəkisini dəqiq bilmək, eyni zamanda həmin məsələdə böyük dövlətlər, xüsusən ABŞ-la qarşılıqlı əlaqələrin məqsədini dürüst qiymətləndirmək tələb olunur. Rusiya özünün xarici siyasətinin bütün mərhələlərində öz maraqlarını qorumaq və Qərb dünyası ilə əlaqələrini saxlamaqla İran islam Respublikasının global və regional münasibətlərdə çəkisi və yerini dərk etməyə çalışmışdır.

10 ilə yaxındır ki, İranın nüvə məsələsi Rusiya, ABŞ münasibətlərində ixtilafli məsələyə çevrilib. Ruslar İranla mənfəətli nüvə ticarətinə göz diksələr də, Rusiya rəhbərlərinin Qərblə yaxınlaşmaq meyli Moskvanı İranla nüvə əməkdaşlığı məsələsində Qərbdən imtiyaz almaq vasitəsi kimi faydalanmağa sövq edir. Amerikalılar 90-cı illərin ortalarından Rusiyaya İranla nüvə əməkdaşlıqlarını dayandırmaq üçün müxtəlif yollarla təzyiqli göstərişlər [1, str. 110]. Bununla belə nəzərə almaq lazımdır ki, Ruslar İranla nüvə əməkdaşlığını davam etdirdiklərinə baxmayaraq, Vaşinqtonu özlərindən incitməməyə görə ABŞ-ın mövqeyini bir qədər nəzərə alırlar. Buşir atom elektrik stansiyasının təkmilləşdirilməsində Rusiya ərazisində İranın nüvə yanacağı istehsal etməsi planı istər-istəməz ABŞ-ın məqsədlərinə xidmət edir. İkitərəfli müqaviləyə görə Rusiya Buşir atom elektrik stansiyasına ehtiyac olan yanacağın əsas hissəsini təmin etməlidir. Təbii ki, ruslar İranın nüvə yanacağı texnologiyası əldə etməsini istəmirlər. Türkiyəli tədqiqatçı Talha Köse yazır: “Rusiya prinsipcə İran tərəfindən uranın zənginləşdirilməsinə qarşı çıxmasa da, dolayısı ilə belə bir hərəkətin onun xeyrinə olmadığını, alternativ çözümlər variantları axtarmağın gərəkli olduğunu bildirir” [2]. Digər tərəfdən, Rusiya nüvə texnologiyasının rəqabət bazarında mövqeyini itirmək istəmir. V.Putin 2003-cü ilin ortalarında 8-lər qrupunun sammitində açıq-aşkar bildirdi ki, onun ölkəsi silahların yayılması prosesində Rusiyanın ziyanına olan addımlara dözməyəcək. Bu elə bir haldır ki, Rusiyanın İranla nüvə əməkdaşlığını dayandırması, bu dövlətin nüvə texnologiyaları bazarında mövqeyinə ziyan gətirəcəkdir. Bundan əlavə İranla nüvə əməkdaşlıqlarını dayandırmaqla Rusiya inkişaf etməkdə olan ölkələrin də yanında etibarını əldən verəcək. O da nəzər alınmalıdır ki, Rusiya son illər beynəlxalq aləmdə itirdiyi mövqelərin bərpasına başlayıb. Hər halda Rusiyanın regionda güclü və stabil dövlət hesab olunan İranla əməkdaşlığının əhəmiyyətini nəzərə almamaq olmaz. Belə bir şəraitdə amerikalılar 2001-ci ildən sonra fəallaşaraq Rusiyanın İranla əməkdaşlıqlarına xələl gətirmək üçün bütün vasitələrdən istifadə edirlər. Hətta iki ölkə rəhbərlərinin son görüşündə ABŞ Rusiyaya İranla əməkdaşlığa son qoyduğu təqdirdə imtiyazlar verməyə hazır olduğunu bildirib.

Yaxın və Orta Şərq Rusiya üçün təzadlarla doludur. Buna görə, Rusiya İranın nüvə məsələsinə münasibətdə öz maraqlarını maksimum qorumaqla özünün regionun hər bir nüfuzlu qüvvəsi ilə aralarından gərginliyi azaltmaq, Yaxın və Orta Şərqdə mümkün qədər nüfuz

və təsir qazanmaq istiqamətdə fəaliyyət göstərmişdir. Ən azı keçən on illikdə ABŞ İranın nüvə məsələsinə birbaşa müdaxilə etmişdir. Çünki, həmin məsələyə İranla 25 illik düşmənçilik və yeni regional idarəetmə bucağından baxırdı. ABŞ bütün söylərini müxtəlif ölkələrə, xüsusən Rusiyaya təzyiq göstərməyə yönəlmişdi ki, İranın nüvə proqramının həyata keçirilməsinin qarşısını alsın. Burada İranın nüvə məsələsi ilə əlaqəli digər vacib cəhət ondan ibarətdir ki, Rusiya həmişə G-7 qrupuna daxil olmağa çalışmışdır və həmin söylər SSRİ dövründən başlanmışdır. M.S.Qorbaçov birinci dəfə 1991-ci ildə London toplantısına dəvət olundu və qeyri-rəsmi şəkildə qrupun başçıları ilə görüşdü. Həmin vaxtdan 6 il ərzində Rusiya rəsmiləri yalnız siyasi toplantılarda iştirak edirdi. 1997-ci ildə Denver (ABŞ) toplantısında Rusiya qrupa üzv oldu və o, 8-liyə çevrildi, bundan sonra Rusiya prezidenti qrupun iqtisadi iclaslarında da iştirak etdi.

G-8 qrupunun toplantılarının əsas mövzuları enerji, global təhlükəsizlik, nüvə silahının yayılmasını qadağan etmək, terrorizmlə mübarizə və mənəvi hakimiyyət hüququnun pozulması ilə mübarizə idi [3, s. 89].

Rusiya yuxarıdakı məsələlər barədə üzərinə öhdəlik götürdüyündən qrupun üzvləri ilə həmahəng hərəkət etməlidir. Qərbin sənaye ölkələrinin İranın nüvə fəaliyyətinə etimadsızlığı İran-Rusiya münasibətlərinin gedişinə təsir göstərirdi. Qısaca olaraq onu demək olar ki, Rusiyanın qrupa üzvlüyü iqtisadi və siyasi maraqlar yaratdı ki, bu daim İranın nüvə məsələsinin gedişində nəzərə alınırdı. Rusiyanın Çeçenistanda qeyri-stabil mövqeyi və ya həmsərhəd ölkələrdə məxməri inqilabla bağlı cərəyanlar da Rusiyanın ABŞ-ın İranın nüvə proqramı ilə bağlı siyasətindən daha çox təsirlənməsinə səbəb ola bilər.

Qeyd edilməli digər mühüm məsələ İsrail ilə Rusiya arasında dərin əlaqələr yaratmış İsrailin rus əsilli əhalisi idi. SSRİ dağılandıqdan sonra yəhudilərin İsrailə axını sürətləndi. Hazırda İsraildə 1 milyona qədər Rusiya yəhudisi yaşayır və 5 milyon əhalisi olan İsraildə geniş nüfuz və təsirə malikdir. Bunun göstəricilərindən biri keçmiş Sovet dissidenti Natan Şaran-skinin hökumət üzvü olmasıdır. Digər tərəfdən bir çox ölkələr kimi Rusiya üçün İsrailə münasibətlər mühüm əhəmiyyət daşıyır. Başqa sözlə, bu əlaqə ABŞ-a doğru kiçik bir qapı və onun siyasi-iqtisadi üstünlüklərindən istifadə üçün vasitə hesab edilir. Əgər Rusiya-İran əməkdaşlığı İranın nüvə texnologiyası əldə etməsinə şərait yaratsa İsrail və onun Yaxın Şərqdəki nüfuzu üçün hansı perspektivi proqnozlaşdırmaq olar?

O da həqiqətdir ki, Rusiyanın İranın nüvə məsələsi ilə bağlı siyasətində 2003-cü ildən sonra tərəddüdlər görünür. Belə vəziyyət BMT vasitəsi ilə təzyiqlərdə və Buşir AES-in tikintisinin başa çatdırılmasının təxirə salınmasında müşahidə olunur. Bəzi ekspertlər inanırlar ki, həmin siyasətin dəyişməsinin 2 səbəbi var: birincisi, Rusiyanın İranın atom proqramının genişlənməsindən narahatlığı, ikincisi ABŞ-ın İrana həmləsinin qarşısının alınması [4, s. 99].

2002-ci ildə İranın nüvə texnologiyasına malik olmaq sahəsində söyləri aşkar olanda V. Putin qəfil yaxalandığını anladı, çünki hiss edirdi ki, İran-Rusiya əməkdaşlığı onun təsəvvür etdiyindən daha dərinidir. O xahiş edirdi ki, Tehran Moskvaya nüvə proqramı haqqında məlumat versin. Bu səbəbdən Rusiya 2003-cü ildən sonra İrana təzyiq göstərmək üçün ABŞ və Qərblə daha çox əməkdaşlıq etməyə başladı və yavaş-yavaş işi o yerə çatdırdı ki, 2010-cu ilin iyun ayının 9-da BMT İrana qarşı dördüncü Qətnaməni qəbul etdi. Məhz bundan sonra İran Rusiya münasibətlərində ciddi problemlər yarandı.

M.Əhmədişadın prezident seçilməsindən (2005) sonra İranın xarici siyasəti şiddətli şəkildə nüvə məsələsinin təsiri altına düşdü və 9-cu hökumət Qərb və Avropa ilə münasibətlərə yenidən baxdı. İran XİN M. Mottəki fəaliyyətinin əvvəllərində bəyan etdi ki, 9-cu hökumət Qərb təfəkkür tərzini və bəzi beynəlxalq müqavilələri tənqiddə tutmuşdur. Şübhəsiz, İranın doqquzuncu hökuməti belə güman edirdi ki, S.M.Xatəminin Qərbə meyli siyasəti İranın

maraqlarını lazımcına təmin edə bilmədi, nəticədə yenidən Şərqi baxış siyasətinə (H.Rəfsəncani prezidentliyinin II mərhələsində, 1993-1997 ilk dəfə qaldırıldı) diqqət yetirildi və bununla da İran İslam Respublikasının xarici siyasətində Rusiyanın yeri bir prioritet kimi gücləndi.

M.Əhmədiqadın prezidentliyi dövründə İrandan Rusiyaya səfər edən ilk rəsmi şəxs Milli Təhükəsizlik Şurasının katibi və İranın nüvə məsələsinin məsulu Əli Laricani olmuşdur. O, mart 2006-cı ildə Moskvaya səfər etdi. Əvvəlcə İranın xarici işlər naziri M. Mottəkinin səfəri planlaşdırılırdı, lakin qərar dəyişdirildi və həmin səfər Əli Laricaniyə tapşırıldı.

İranda "Aftab" qəzeti Rusiyanın "Kommersant" qəzetinə istinadən yazırdı: "Tehran BMT TŞ-da İranla bağlı Qətnamənin qəbul edilməsinin qarşısının alınması prosesində İranın mövqeyinin möhkəmlənəcəyinə ümid edərək M.Mottəkinin V.Putinlə xüsusi görüşünü istəyirdi. Lakin Rusiya prezidenti həmin görüşdən boyun qaçıraraq Rusiya xarici işlər naziri S. Lavrovdan tələb etdi ki, M. Mottəki ilə müzakirə aparsın. Bununla V. Putin Tehranı çox aşkar şəkildə dəstəklədiyini göstərmədi. Həmin səbəbdən M.Əhmədiqad şəxsən M. Mottəkinin səfərini ləğv etmək haqqında göstəriş verdi və onun əvəzinə Ə.Laricani Moskvaya göndərdi. Ə.Laricaniyin səfərində əsas məqsəd İranın nüvə məsələsini daha çox Rusiya rəsmiləri ilə müzakirə etmək olsa da, deyilirdi ki, o, İran prezidentinin məktubunu Rusiya prezidentinə təqdim etmək üçün səfər etmişdir [5,s.3).

Ə.Laricani səfərdən qayıdarkən Tehranın Mehrabad hava limanında "Gühan" qəzetinin müxbirinə dedi: ruslarla 3 mərhələli müzakirələr aparıldı və həmin müzakirələrdə İranın gözləntilərini təmin edən, Agentliyin nəzarətinə şərait yaradan zəmin hazırlaya bildik. Bu kompleks danışıqlar həmçinin etimad yaratmaq baxımından bəzi bəhanələri aradan qaldırmağa kömək edə bilər və bununla yanaşı İranın təhqiqat və inkişaf sahəsində hüquqları da nəzərə alınır. Rus tərəfi diqqət yetirdikləri nöqtəyi-nəzərlə bu razılaşmaları qəbul etdilər və biz Avropa tərəfi ilə razılaşmalarımızı, nöqtəyi-nəzərimizi də onların diqqətinə çatdırdıq [6,s. 2].

Həmin razılaşmalar o qədər də möhkəmlənmədi və sonralar aydın oldu ki, İran prezidenti Qərblə nüvə müzakirələrinin xarakteri barədə Ə.Laricani ilə dərin ixtilafda imiş və həmin ixtilaf sonda Ə.Laricaniyin Milli Təhlükəsizlik Şurasının katibliyindən kənarlaşdırılması ilə nəticələndi. Amma Ə.Laricaniyin Moskvaya səfərində bir məsələ aydın idi: Moskva İranın nüvə fəaliyyəti ətrafında razılıq yaranmasına və Qərbin İranın nüvə məsələsinə şübhələrinin aradan qaldırılmasına söy göstərmişdi.

Bəzi analitiklər belə fikirləşirlər ki, İranın nüvə məsələsinə münasibətdə Rusiyanın siyasəti 3 amilin təsiri altında formalaşmışdır:

1. İranın məqsədlərinə qarşı şəkk və şübhə.
2. Özünün iqtisadi maraqlarını təmin etməyə söy göstərmək.
3. İranın nüvə böhranının idarə edilməsində iştirak etməyə söy göstərmək.

Rusiya inanır ki, İranın nüvə fəaliyyəti tam nəzarət altında olmalıdır və hər cür kənarlaşmaların qarşısı alınmalıdır. Amma bu iş iki ölkənin münasibətlərinə xəsarət yetirməməlidir və İran-Rusiya iqtisadi və siyasi qarşılıqlı əlaqələri də qorunub saxlanılmalıdır. Dumanın Beynəlxalq məsələlər komitəsinin sədr müavini V. Fiyəçovun dediyi kimi "Rusiya İranın atom enerjisi üzərində suverenliyini məhdudlaşdırmaq istəmir, amma Rusiya beynəlxalq təhlükəsizliyə əhəmiyyət verir və biz TŞ-in digər üzvləri ilə qarşılıqlı əlaqələrimizi zəiflətməməliyik" [7, s.129).

Deyilənlər təsdiq edir ki, Rusiyanın İranla nüvə sahəsində əməkdaşlığı ona geniş iqtisadi mənfəətlər verməkdən əlavə beynəlxalq sistemdə mühüm yer tutmasına da yardım etmişdir.

BMT TŞ 4 qətnaməsinin qəbul edilməsi prosesində Rusiyanın həmin təşkilatla əməkdaşlığı maraqlı doğurur. Qətnamələr müvafiq olaraq 13.VII.2006; 23. XII.2006; 3.III.2008;

20.VI.2010 tarixlərində qəbul olunmuşdur. İranın nüvə məsələsi ilə bağlı Rusiyanın xarici siyasəti MAQATE və BMT TŞ-da Qərblə, İranla əlaqələr, NPT qərarları və beynəlxalq hüquq nəzərə alınmaqla tənzim edilir. Əlbəttə, Rusiyada İranın nüvə məsələsinə müxtəlif baxışlar mövcuddur. Məsələn üçün bir qrup belə fikirləşir ki, İran əslində Rusiya ilə əməkdaşlıq etmək istəmir və həqiqətdə öz atom planlarını həyata keçirmək üçün Rusiyadan sui-istifadə etməyə çalışır, deməli İranı sərbəst buraxmaq lazımdır. Ehtimal ki, həmin qrup Rusiyanın nüfuzlu yəhudi lobbisinin təsiri və ABŞ-ın təzyiqi altındadır. Digər qrup belə güman edir ki, Rusiya ABŞ-ın hökumranlığı barədə fikirləşdiyi bir vaxtda regionda ABŞ hökumranlığına qarşı duran yeganə dövlətlə əlaqələr kəsilməməlidir.

İranda da belə bir fikir var ki, Rusiya İrandan sui-istifadə etməklə məşğuldur. Məsələn, 15 il keçməsinə baxmayaraq Buşir AES tikintisi başa çatdırılmır. Rusiya və İranda mövcud olan həmin baxışlar iki ölkə arasında dərin əlaqələrin olmamasını, hətta ölkələrin bir-birindən öz məqsədlərini həyata keçirmək üçün sui-istifadə etdiklərini göstərir. Amma bu prosesin incə cəhəti ondan ibarətdir ki, İran-Rusiya münasibətləri heç cür dərin olmamış, 2010-cu ilin ortalarından isə dərin dəyişikliklərə uğramışdır.

Ruslar daim İranın nüvə məsələsinin diplomatik yolla həllini vurğulamış və hərbi həll yolunu pisləmişdir. İki ölkənin yaxşı əlaqələri, son 20 ildə əməkdaşlığı, milli suverenliyə ehtiram və bir-birinin daxili işlərinə qarışmamaq, Rusiya üçün İran bazarı amili münasibətləri tənzimləyən əsas prinsiplər olmuşdur.

Digər tərəfdən ruslar ilk vaxtlardan bəyan etmişdilər ki, İranın NPT-dən kənarlaşması onlar üçün qırmızı xətdir və bildirmişdilər ki, belə bir hadisə baş verərsə, İranı düşmən hesab edəcəklər [7, s. 94].

İran ilə Qərblə arasında uranın zənginləşdirilməsinin dayandırılması ətrafında münaqişə güclənəndə və beynəlxalq ictimaiyyətin narahatçılığına səbəb olanda ruslar İranın nüvə stansiyasının nüvə yanacağı ilə təmin olunması təklifi etdilər və ya Rusiyada nüvə yanacağı istehsal etməkdə İranla əməkdaşlığa əsaslanan həll yolu irəli sürdülər. Amma İranın müxtəlif üsullarla həmin təkliflərdən heç birini qəbul etmədiyinin şahidi olduq. Həmin vaxt ABŞ-ın İrana hərbi hücumu fikri V. Putin üçün əsas təhdid idi. O, nə qədər ki, C. Buş hakimiyyətdə idi, onunla dil tapmağa çalışırdı. Çünki ABŞ-ın İrana hərbi hücumu regionda təhlükəli bir vəziyyət yaratmaqdan əlavə, Rusiyanın İranda və Yaxın və Orta Şərqdə maraqlarına böyük zərbə vura, onun məntəqədə nüfuzunu azalda bilərdi. Deməli, həmin vaxt Rusiya fikirləşirdi ki, C. Buşun çılğınlığına dözmək lazımdır. İranın nüvə proqramı ətrafında mübarizə Rusiyanın Buşir AES tikintisini vaxtında başa çatdırmamasına səbəb oldu. Rusiyanın Atom enerjisi təşkilatının rəisi S. Kiriyenko 2006-cı ilin sentyabr ayında Vyanada bəyan etdi ki, 2007-ci ilin sentyabr ayına kimi stansiya işə salınacaqdır. Lakin 2010-cü ilin sonlarına qədər bu vəd yerinə yetirilmədi.

İran ilə Rusiya arasında Buşir AES-in istifadəyə verilməsi məsələsində ixtilaf 2007-ci ilin sonlarında İranın ödənişləri səbəbindən yaranmışdı və nəhayət, V. Putinin Tehrana səfəri ilə aradan qalxdı. Başqa bir ixtilafly məsələ Buşir AES-in nüvə yanacağı ilə təmin olunması idi. Rusiya-İran sazişinə əsasən stansiyanı yanacaq Moskvaya təmin etməli idi. 2005-ci ilin fevral ayında əsas sazişə əlavə qəbul olundu və həmin sənədə əsasən istifadə olunmuş yanacaq Rusiyaya qaytarılmalı idi. Hər halda V. Putinin prezidentliyinin son günlərində iki ölkə arasında kontrakta əsasən İran tərəfinə 8 konteynerdə 82 ton nüvə yanacağı təhvil verildi.

Bəzi analitiklər belə fikirləşirlər ki, Moskvanın Buşir AES tikintisini başa çatdırıb işə salınmasını gecikdirməsinin səbəbi beynəlxalq təzyiqdən daha çox V. Putin diplomatiyasıdır. Həqiqətən o, Buşir AES-in tikintisini yubatmaqla Tehran – Moskva nüvə əməkdaşlığından digər beynəlxalq məsələlərdə alver amili kimi istifadə edə bildi. Məsələn, ABŞ-ın Şərqi

Avropada raket sipəri yaratmaq və NATO-nun Şərqi tərəfi genişlənməsi Rusiya-İran əməkdaşlığının davam etdirilməsinin mühüm şərti idi.

İndi Rusiya xarici siyasətinin formalaşmasına təsir edən əksər mütəxəssislər bu qənaətdədirlər ki, Tehranda Bəsrə müsəlmanlarına silah verdiyi zamanlardan fərqli olaraq bu günkü Rusiya və İran bərrikadaların əks tərəflərində bərqərar olmamalıdır. MDU-nun əməkdaşı politoloq Vladislav Quleviç yazır: "Moskva-Tehran arasında sıx strateji ittifaq Rusiyanın Cənubunda ABŞ təsirinin artmasına qarşı əla "antizəhərdir". Belə ittifaqın olmaması ABŞ-a fəaliyyət sərbəstliyi verir ki, bu da son nəticədə İranın güc potensialını ortadan qaldırır, Avrasiya məkanında durumu tamam dəyişər, hətta ŞƏT çat verir." [8].

Heç də zəif mövqeyə malik olmayan rusiyalı siyasətçilərdən digər bir qrup isə fikirləşir ki, İranın nüvə proqramının dayandırılması, Moskva-Tehran müttəfiqliyinin bir müddət soyuması daha ciddi maraqların təmin olunması müqabilində mümkündür. Söhbət, heç şübhəsiz, ABŞ-la Rusiya arasında global razılıqların əldə olunmasından gedir.

İstifadə olunmuş ədəbiyyat:

1. Аббас Мелики. Иран и Туран: к вопросу об отношениях Ирана с государствами Центральной Азии и Закавказья. Центральная Азия и Кавказ. Общественно-политический журнал. Швеция, 2001, №5 (17), стр. 110
2. Talha Köse. İran Nükleer Programı ve Orta Doğu Siyaseti: Güç Dengeleri ve Diplomasiinin İmkanları. SETA Yayınları III, Ağustos 2008
3. Bisotuni Arman. Neşəst-e Sen Peterzburq və dəğdəğəha-ye Putin, 17 abanmah 1385. www.iras.ir.
4. www.iras.ir
5. www.aftab.ir
6. Ram Mənsure. Çəşməndaz nəft və qaz-e Xəzər və mənafe-e İran, Fəslname-ye Asiya-ye mərkəzi və Qəfğaz, Tehran, 1387, N 61, s. 125-154.
7. www.hamshahri.ir.
8. <http://interaffairs.ru/read.php?item=8187>

ГУСЕИН КЕЛЬХОР

Кандидат Института Востоковедения

Имени академика З.М.Бюньятова

ЯДЕРНАЯ ПРОБЛЕМА ИРАНА И ИНТЕРЕСЫ РОССИИ

В статье была исследована ядерная проблема Ирана и интересы России в данной сфере. Как известно, вопрос о ядерной проблеме Ирана выделяется своей актуальностью, и Россия имеет собственное отношение к данной проблеме. В настоящей статье нашло отражение исследование данной проблематики.

HUSSEIN KELHOR

Candidate of the Institute of Oriental Studies

Named after academician Z.M.Byunyatov

IRAN'S NUCLEAR ISSUE AND RUSSIA'S INTERESTS

The article has been dedicated to research of Iran's nuclear issue and Russia's interest in it. A known, today, Iran's nuclear issue differs with its urgency and Russia has specific attitude to this issue, which was reflected in the article.

Rəyçilər: t.e.d.A.Məmmədov, t.e.d.M.B.Fətəliyev

AMEA Z.Bünyadov adına Şərqsünaslıq İnstitutunun Elmi Şurasının 22.05.2013-cü il tarixli iclasının qərarı ilə çapa məsləhət görülmüşdür (pr. №04).